

er. Jeg bebrejder ikke det ærede Medlem Noget; han har sikkert i denne Henseende ikke gjort Andet end fulgt sin Overbeviisning, som jeg kender igjennem en Række Aar, men jeg ønskede gjerne, at det ærede Medlem vilde oplyse os, om der da Intet var trække fra i de andre Priser. Een Ting er der bestemt at trække fra, og den skal jeg nævne for de ærede Medlemmer. Der er at trække fra den store Forskjel i Tid, som ligger imellem 1856—57 og 1861—62. De Priser, som kunne oplyses at have været betalte i England i 1856—57, give ingen Maalestof for, hvad der kunde være den rette og billige Priis i 1861—62, og endnu mindre nogen Maalestof for, hvad der skal betales i 1867—68. Og hvorfor? Forbi Maskinfabrikationen er gaaet enormt frem i de senere Aar. I 1856—57 vare vi endnu paa det Punkt, hvor man første Gang begyndte i en noget større Udstrækning at anvende Skrue i Krigsskibe. Det vide vi Alle, at under den store russiske Krig var det, at Overgangen fra Seil- til Dampkrigsskibe skete, og i 1856—57 var altsaa Maskinfabrikationen ingenlunde bragt op til den Høide, den nu befinder sig paa. Deraf følger altsaa, at de Priser, der bleve betalte dengang, medens Fabrikationen paa en Maade var i sin Barndom, aabenbart maae have været højere end de, der senere forlangtes. Der kan endnu have været andre Forhold tilstede, om hvilke det for os her er umuligt at sjonne. Der kan f. Ex. have været Stigning eller Fald i Materialernes Priser, der kan have været Stigning eller Fald i Arbejdspriserne; men Alt dette maatte være opløst, forinden de Tal, det ærede Medlem bragte os, kunde faae noget Virkeligt at bethede. Lad saa være, at der har været „dobbelte Glibere“, „store Rjedler“ og „Lowmoor-Jern“ i de danske Krigsskibe fra 1861—62; men hvem siger mig for sikkert, om man ikke i de franske Skibe, som det ærede Medlem nævnte, har anvendt de samme Ting? Maa ske findes i dem disse „Overflade-Condensatorer“, som nævnes i Actstykker, der foreligge Udvalget, og som er noget forstrækkelig Kostbart. Jeg kan selv Intet sige derom, men saalænge det ærede Medlem ikke har opløst os besangaaende, have de af ham givne

Tal ikke virkelig Værdi. Et af de Grundlag, hvorpaa hele denne Discussion bevæger sig, er det for os Lægmand noget vanskeligt at komme ind i: Forskjellen mellem Maskinernes nominelle Hestekraft og den Hestekraft, som de i Virkeligheden kunne udvilde. Jeg er ureguelig som Lægmand bleven noget overrasket ved, at Teknikerne i en saa lang Aarrække have kunnet lade dette vigtige Forhold staae hen i det Uvisse og Skiftende. Det er gaaet saa vidt, at man endog saa har oplevet hertilands, at en Maskine er kommen ind i en Commission, angiven til 440 Hestes Kraft, men er gaaet ud fra Commissionen, angiven til 300 Hestes Kraft. Det vidner om en Usikkerhed i Beregningen, som overraster mig paa Teknikens nuværende Standpunkt, men det maae vi vel sagtens finde os i. Nu viser det sig, som sagt, at den nominelle Hestekraft praktisk lader sig arbejde op til en Udvikling, der er 2, 3, ja 4 Gange større end den nominelle. Der har i dette Forhold med den indicerede Hestekraft været en mærkelig Fremgang, og her er et af de Punkter, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (N. Hage) gif mærkelig let hen over. Der var en Tid, hvor det var respectabelt at udvikle 2 $\frac{1}{2}$ eller 3 Gange den nominelle Hestekraft; senere er Forholdet blevet 4 Gange; nu er det mange Steder 6, og jeg tvivler ikke om, at det om kort Tid vil komme dertil, at det bliver mellem 6 og 7. Det er ibetmindste blevet antydet, at det nye store Pantserstib, som bygges i England for preussisk Regning, skal kunne udvikle over 6 Gange den nominelle Hestekraft. Man vil altsaa see, at vi ere meget lidt tjente med hertilands at faae en Udvikling, der naaer til 3 $\frac{3}{4}$, 4 eller lidt Mere. Og at man i denne Henseende staaer meget langt tilbage, derom vidner netop Peder Stram, hvorpaa det ærede Medlem talte saa Meget. At Peder Stram er et godt Søstib, at det har gjort saa og saa megen Fart i en trebet Mersseils Ruling og en næsten tilsvarende Sø, betvivler jeg ikke, men det ligger strengt taget ikke for. Hvad der ligger for, er dette: Hvorledes ere Maskinerne i Peder Stram? Og naar da det ærede Medlem med saa stor Freidighed og Glæde viste hen til det Experiment, der var gjort, hvorved Kraften var bragt op til 2014